

**СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ
СРБИЈЕ**

СРП

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093

E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

ЗАШТО ДА СВАКО НЕ РАДИ СВОЈ ПОСАО?!

Ко треба да утврђује престанак потребе за радом запосленог у образовно-васпитним установама, односно норму запосленог са непуним радним временом?

Сваке године, отприлике у ово време, долази до тензија у школама и образовно-васпитним установама пошто се приближава време када треба утврдити норму запосленог за наредну школску годину. И не само то, због континуираног пада броја ученика и критеријума које је министарство проследило свим школама неки од колега и запослених доћи ће у позицију да остану нераспоређени, односно у статус радника за чијим радом престаје потреба. Они мало срећнији сачуваће радно место, али не и пуну норму, па самим тиме ни зараду у пуном износу, јер ће бити запослени са непуним радним временом. Добра је вест што ће ипак имати доприносе плаћене у пуном износу (бар за сада), те тако неће бити оштећени барем у износу неке будуће пензије што је само делом тачно, јер је сасвим извесно да ће формула нових пензија предвиђена у новом Закону о ПИО то сасвим извесно учинити.

Елем, и једни и други су потенцијални кандидати за стављање на листу запослених са које се врши преузимање што би им требало омогућити да ипак у некој другој установи дођу до дела норме или чак и до новог запослења!!! Наравно, то је теорија, а пракса нам казује да су они уствари путници за Националну службу за запошљавање или боље речено за службу за незапослене, пошто је ситуација и у другим школама готово идентична и све у правилу имају вишкове односно запослене којима је све теже наћи посла. Педантни статистичари су установили да иако је број ученика мањи за петину (на националном нивоу за цца 220 хиљада) број запослених је увећан иако смо забележили и „четири круга“ одлазака у делатности, што другим речима значи да је систем доведен до пуцања и да никаква директорска гимнастика не може запосленима обезбедити пуне норме и пуно радно ангажовање. За разлику од времена када су доносиоци одлука вршили притиске и преко „својих“ директора нерационално запошљавали запослене из категорија радника и наставника који су већ тада могли бити предмет преузимања из суседних школа и на тај начин неоправдано увећали број извршилаца, сада би ти исти директори да неко други уместо њих ради њихов посао и утврђује ко ће то бити радник за чијим радом престаје потреба, а ко радник са непуним радним временом.

На сву срећу, закон је потпуно јасан и онај о раду и наш „кровни“ и он јасно каже да је то посао директора и да ће му у једном случају, уколико то жели, помоћи репрезентативни синдикат у школи (у случају утврђивања радника за чијим радом престаје потреба, односно нераспоређеног), а у другом

случају то је ипак и само посао директора. Наравно, и у једном и у другом случају морају се поштовати одредбе Посебног колективног уговора за основне и средње школе и домове ученика и критеријуми из овог Уговора (чл. 33). И не само то, потребно је претходно у оба случаја или са репрезентативним синдикатом у школи закључити Колективни уговор код послодавца или ако то већ није учињено донети Правилник о раду (доноси га школски одбор) и њиме уредити питање критеријума из ПКУ који нису до краја дефинисани. При томе, није дозвољено проширивати обим права нити критеријуме дате у ПКУ.

И на јучерашњем састанку актива сомборских основних школа, којем су присуствовали и представници Синдиката провејавало је расположење бар оних присутних директора (пошто неке школе и нису имале представнике на овом скупу, а један број директора је непристојно каснио на састанак) по оној народној „бриго моја пређи на другога“ где се овај посао покушава увући синдикат којем наравно ни законодавац није наменио ту улогу већ само улогу контролора у спречавању самовоље директора. По принципу да се неке ствари подразумевају, из само њима знане логике, поједини директори би да тај посао уради неко други, а не они сами, а док су запошљавали те људе нису звали ни питали синдикат. У томе им помажу и тумачења појединих општинских инспектора који не праве разлику између поступка утврђивања радника за чијим радом престаје потреба и поступка утврђивања запосленог са непуним радним временом. Нажалост, ни допис који смо добили из министарства просвете не помаже у разрешењу ове дилеме пошто је слична и формулација у овом спорном допису кога су, да буде горе, потписали уз министра просвете и секторски помоћним за инспекцијске и надзорне послове и генерални секретар министарства.

Из свега се може закључити да је неко ко је давао оваква тумачења и неко ко је састављао одговор на захтев СрпС-а није пажљиво читао члан 35. ПКУ у којем се активност синдиката, односно комисије коју он предлаже, а именује школски одбор, своди на то да сачини предлог директору на основу кога ће он запосленог решењем прогласити вишком. Како све друго у закону и ПКУ није наведено самим тиме и није обавеза синдиката и наравно не подразумева се, како су неки погрешно закључили. Стога ће СрпС упутити још један допис министарству просвете и потписницима спорног мишљења број **112-01-00130/2010-02** од **09.06.2010.** године како би га кориговали у смислу поштовања законитости и тиме предупредили све негативне последице које би из погрешне примене овог акта могле проистећи.

Наравно, то не спречава директоре да са „својим“ школским синдикатом закључе Колективни уговор код послодавца, односно да Колективним уговором код послодавца регулишу однос са синдикатом и да уколико тај синдикат прихвати и део послова око формулисања ових листи то и буде његова обавеза, у свим другим случајевима синдикат то не мора да прихвати, а поготово не у случају ако то буде регулисано Правилником о раду, дакле општим актом установе који доноси орган управљања и који је у правилу једностран акт, а не израз сагласности воља две стране да договорно уреде одређену област из сфере радноправних односа.

Стога, сматрамо да је низ семинара/обука на ову тему коју је организовао синдикат била шанса коју су могли да искористе и директори и секретари (уз наравно синдикалне активисте) како би се овом сложенем послу приступило на праведан и законит начин и чиме би се ово болно питање решило да нико не буде незадовољан или да му буде повређено право. Наравно да ће Синдикат пратити сав овај процес и у случају повреде права чланова синдиката пружити им сву правну и стручну помоћ.

Ипак и овом приликом не можемо, а да не поменемо лицемерство директора ОШ „Бранко Радичевић“ из Стапара, који је одговор на своје дилеме везане за питање вишкова радника и радника са непуним радним временом претходно потражио и добио у овом Синдикату, а „свом“ председнику синдиката забранио да дође на семинар где се обучавало о истој овој теми. Додуше он је изгледа само јавно рекао оно што су неки од присутних директора мислили у себи.

Како је међутим, питање сигурности радног места и даље приоритет број један за наш Синдикат и ми ћемо и убудуће велик део наших активности посветити овој синдикалној теми, а за све евентуалне упите и помоћ везану за поступак уређивања вишкова у школама/установама можете се и за време одбора обратити секретаријату синдиката пошто смо организовали рад и том распуста.

Онима који су завршили све своје „школске“ послове желимо угодан одмор, те да се након што попуне „испражњене батерије“ врате на своја радна места, надамо се неокрњена.

Срдачан синдикални поздрав!

Београд, 06.07.2010.г.

Генерални секретар СрпС

Хаџи Здравко М. Ковач